

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 204

Maribor, torek 9. septembra 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Vse mesečno prejemane v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Veličasten sprejem nove polkovne zastave

VEČTISOČGLAVA MNOŽICA NAVDUŠENO POZDRAVLJA NOVO JUGOSLOVENSKO ZASTAVO NAŠEGA DOMAČEGA PEŠPOLKA.

MARIBOR, 9. septembra. Že mnogo pred prihodom vlaka so se zbrale pred kolodvorom izven garnizije nepregledne množice naroda k sprejemu nove zastave našega domačega pešpolka, ki jo je pripeljala iz Beograda deputacija oficirjev s častno četo. Po oficijelnih predstavnikih so bile zastopane vojaške oblasti s polk. Stojadinovičem kot namestnikom mesnega komandanta na čelu, civilne državne oblasti pod vodstvom okrož. insp. dr. Schaubacha, cerkvena oblast po pomožnemu škofu dr. Tomažiču, občinski odbor mariborski s podžupanom dr. Lipoldom na čelu, šole, Sokolska župa s praporom itd.

Ko je malo pred 12. uro z 19-minutno zamudo prispel vlak, je polk. Stojadinovič prevzel raport od komandanta 45. pošpolka polk. Dolenc, pod katerega vodstvom je deputacija pripeljala zastavo. Častna četa z zastavo je odkorakala na Aleksandrovo ulico pred kolodvor, kjer je polk. Stojadinovič imenom mestne komande pozdravil novi prapor in ga izročil v častno varstvo polku, pa tudi v spoštovanje in ljubezen vsemu občinstvu. Izrekel je zahvalo Ni. Vel. kralju, ki mu je vsa ogromna množica navdušeno

vzklikala med sviranjem državne himne. Polk. Dolenc je prečital kraljevo povelje, s katerim je bila zastava polku izročena, in pozval vojake, naj jo čuvajo častno in neomadeževano v smislu položene prisege. Častna četa je oddala tri salve.

Imenom državne oblasti je čestital polku in se poklonil novi zastavi okrož. insp. dr. Schaubach, imenom mestne občine podžupan dr. Lipold, ki je obenem pripel na zastavo prvi lovorjev venec, imenom cerkve pom. škof dr. Tomažič, imenom obl. odbora Narodne Odbrane min. dr. Kukovec, imenom srezkega odbora Nar. Odbrane je prof. Kenda pripel na zastavo drugi lovorjev venec, imenom obmejnega pa se je zastavi poklonil in ji prisegel večno zvestobo župni starosta dr. Kovačič.

Nato se je vršilo pred novo zastavo pred kolodvorom defiliranje mariborske vojne garnizije, za njim pa je šla vojaška povorka z godbo na čelu skozi Maistrovo, Koroščevo in Trubarjevo ulico, čez Slonškov in Glavni trg, skozi Gosposko, Slovensko in Aleksandrovo ulico v vojašnico kralja Aleksandra v Melju. Tam se je popoldne vršilo veliko narodno veselje.

Ognjeno morje v Pirelu

STRAHOVITA KATASTROFA V PI REJSKI LUKI PRI ATENAH. — 18 PARNIKOV ZA OLJE ZGORELO IN SE POTOPILO S POSADKAMI VRED.

ATENE, 9. septembra. V pirejski luki je izbruhnil snoči katastrofalen požar. Iz neznanih vzrokov se je pojavil ogenj v bencinskih skladiščih in se je bliskovito širil. Ker ga radi ne prestopnih eksplozij niso mogli pogasiti, se je ogenj tekom pol ure razširil tudi na vseh 18 parnikov za olje v luki. Ogromni petrolejski tanki so se z oglašujočimi detonacijami razstrelili. Olje se je razlilo daleč po morski gladini in je pričelo goreti, tako da je bilo videti eno samo goreče morje. Posadke oljnatih tankov, ki so eksplodirali, so s parniki vred zletele v zrak. Mnogo mornarjev se je skušalo rešiti s plavanjem in so poskakali v morje, kjer pa so našli grozno smrt v plamenih gorečega olja. Potniški parnik »Marieta Nenila«, ki je pred nekaj urami prispel v luko, ni mogel dovoli naglo odpuliti in je istotako postal žrtev ognjenega morja. Le nekaj potnikov so rešili, dočim je vsa posadka zgorela in se potopila s parnikom vred. Alarmirani so bili vsi gasilci in poklicano je bilo na pomoč tudi vojaštvo, da pomaga pri lokaliziranju

požara, ker je nevarnost, da se ogenj radi velike vročine razširi še na druge objekte.

Mariborčanka v radiu.

V sredo zvečer ob osmih bo nastopila v ljubljanskem radiu Mariborčanka ga Škvarča Antonija. Povabila jo je uprava ljubljanske radio-oddajne postaje na priporočilo g. ravnatelja Hubada. Pevka, ki je v Mariboru že dobro znana po uspešnih solo-nastopih pri raznih prireditvah in cerkvenih koncertih, je pod vodstvom g. ravnatelja Hubada letos z odličnim uspehom dovršila oddelek za solopetje na ljubljanskem konservatoriju. Pri internih in javnih produkcijah konservatorija je ga Škvarča ponovno vzbujala pozornost s svojim polnim, kultiviranim glasom, s temperamentno interpretacijo, s sigurnim nastavkom in z vzorno vokalizacijo. Za tokratni svoj nastop v radiu si je izbrala popolnoma moderen, predvsem slovanski program. Vse mariborske radioamaterje opozarjamo na ta nastop.

žen. Vlada generala Martineza je v nedeljo po celodnevem posvetovanju kapitulirala, nakar je general Uriburu med velikanskimi ovacijami prebivalstva zasedel glavno mesto Buenos Aires ter sestavil novo vlado. Doseženi predsednik republike, Irigoyen, je bil aretiran. O priliki revolucije je prišlo tudi do hudih pouličnih bojev in značilno število padlih okrog tisoč. Nova vlada generala Uribura je aretirala

celo vrsto politikov bivšega režima in jih je obtožila, da so se obogatili na nepošten način. General Uriburu je izdal na narodni proglas, v katerem naznania, da bo vodil vlado toliko časa, dokler ne bo vzpostavljen red in ne dobi država prilike, da nastavi novo ustavnopravno vlado. Narod sam naj pri volitvah odloči nadaljnjo usodo države.

Neurje v Slov. goricah

je na večer pretekle sobote strahotno zagrozilo. Treskalo in ropotalo je prek Jaranine in Sv. Jakoba, da smo se tresli na duhu in telesu. Na Hlapju pri Sv. Jakobu je udarila strela v hišo, v kateri je ležala 90letna bolnica Ferk. Le s težavo so jo rešili, strela pa je švignila mimo nje. Toče k sreči ni bilo. Jesensko zračno valovanje pa se je pričelo. Tudi v nedeljo je hrumelo do polnoči, pa ne tako srdito.

Tiroški avtomobilski klub,

okrajna skupina Lienz, priredi od 13. do 15. sept. družabno vožnjo preko naše države v Gradec. Gostje bodo prekorčili v soboto, dne 13. tm. približno ob 11. dop. pri Dravogradu našo državno mejo s 25 motornimi kolesi in 15 avtomobili s približno 100 osebami in bodo pozdravljeni od zastopnikov mariborske sekcije avtokluba. Med 1. in 2. uro bo prispela kolona izletnikov v Maribor, kjer bo na Tigu svobode parkirala. V Grajski kleti skupen obed. Med 2. in pol 3. uro nadaljevanje vožnje čez Št. Ilj v Gradec.

Smrtna kosa.

V Mariboru je umrl v nedeljo v 67. letu starosti g. Alojz Sykora, vlakovodja v pokoju, v pondeljek krojač Franc Schrimpf v 75. letu starosti. V Kamnici je umrla v nedeljo zasebnica Marija Scherag, stara 58 let. Blag jim spomin!

Pod voz je prišel

z desno nogo 62letni posestnik Janez Partlič iz Pesnice. Vozil je več sodov sadjevca in je pri zaviranju na bregu prišel s stopalom pod težko kolo, ki mu je nogo zlomilo. Ponesrečenca so prepeljali v mariborsko bolnico. Poškodba je težje narave.

Poziv gimnazijcem.

Vaša mila tovarišica, vzorno marljiva in blaga Marijeta Löschütz, je v cvetočih letih postala žrtev težke, zavratne bolezni. Jutri v sredo ob pol petih popoldne, bo pogreb iz mrtvašnice pokopališča na Pobrežju. Vsi, ki vas doseže ta tužna vest, pridite spremiti milo tovarišico na zadnji poti!

Po 5 mesecih našel svoje kolo.

Usnarju Antonu Hrastniku je bilo 15. maja tl. izpred sodišča v Slov. Bistrici ukradeno kolo. Vse poizvedbe so bile zaman. Danes pa ga je nenadoma zagledal pri Ussarju, kamor ga je zjutraj pripeljal v popravilo delavec Franc Ott iz Mute. Ott trdi, da mu ga je izročil neki Pečnik z Mute. Preiskava bo dognala, če ni tudi to kolo ena izmed žrtev znane družbe kolesarskega dihurja Marija

Neprijetno darilo

je našel neki tukajšnji hlapec, ko se je vrnil v hlev in našel v postelji svojega enoletnega nezakonskega otroka, ki mu ga je prinesla v njegovi odsotnosti in na posteljo položila otrokova mati, 21letna Antonija Koren.

Nezgođe otrok.

Z vrelo juho se je v neopaženem trenutku polila 2letna Stanka Mozetič ter dobila na obrazu, prsih in obeh rokah težke opekline. — V Pobrežju si je zlomil med igro 3letni Edo, sin železničarja Černeka levo roko. — Sofer Gustav K. je povozil s svojim avtomobilom nekega otroka. Zagovarjal se bo pred sodiščem. — Podoželski kolesar Franjo Golob iz Brezole je povozil na vogalu Aleksandrove ceste in Grajskega trga 10letno hčerko uslužbenca pri veleposelstvu barona Twickla, Marico Jamnikovo. — Vse ponesrečenca so prepeljali v splošno bolnico.

Zmagovita revolucija v Argentini

NEWYORK, 9. septembra. Potem ko se je častni general Uriburu pridružil že mnogim, je postal položaj v Argentini nevarni.

Zborovanje narodnega delavstva v Mariboru

Minulo nedeljo 7. tm. so si izbrali narodni delavci Dravske banovine, organizirani v Narodno-strokovni zvezi, naš obmejni Maribor za torišče svojega letošnjega kongresa in rednega obnega zbora (delegacijskega zborovanja) NSZ. Važnost tega dejstva je težko dovoljno poudariti. Saj je naš Maribor še danes kraj, kjer se bje oster boj med slovensko delavsko paro in med nemškimi kapitalom ter nemško mentaliteto. Slovenski delavec je tu še danes zapostavljen, slovenski jezik v velikem delu podjetij zaničevan. Zato je boj slovenskega delavca v Mariboru ne le nacionalne, ne le socialne, ampak izrazito državne važnosti. In zato je bil nacionalni Maribor tem bolj upravičen, da pozdravi v svoji sredini zastopnike nacionalnega delavskega pokreta, ki vidi predvsem v zmagi narodne zavesti tudi socialno zmago slovenskega delavstva. Nacionalno delavstvo, ki je prispelo v nedeljo v Maribor iz krajev cele banovine, pa je dalo našemu mariborskemu slovenskemu delavcu močno moralno oporo v njegovi borbi proti tujim in domačim nenacionalnim elementom, ki pod krinko nenadomestljivih strokovnjakov našemu slovenskemu delavcu, ročnemu in duševnemu, odjedajo kruh.

Letošnji kongres narodnega delavstva pa je bil izredne važnosti tudi radi tega, ker je nacionalno delavstvo zavzelo stališče k dogodkom od 6. jan. 1929 naprej in izjavilo svoje polno razumevanje in soglasje s kraljevimi akti, ki gredo za konsolidacijo in dobrobitje države ter svojo pripravljenost za sodelovanje. Sodelovanje nacionalnega delavstva pomeni za državo velik moralni kapital, ki ji nalaga dolžnost, da na drugi strani ne podcenjuje delavskih potreb. Udeležba zastopnika bana in banske uprave, g. okrožnega inspektorja dr. Schaubacha, na kongresu in njegove izjave, nam dajejo povoda za upanje, da bo narodno delavstvo našlo pri oblastih polno razumevanje za nacionalno-socialne potrebe delavstva.

Končno pa nedeljski kongres narodnega delavstva Dravske banovine tvori važen, zgodovinski mejnik v delavskem sindikalnem pokretu Jugoslavije. Zakaj delegati narodnih strokovnih organizacij Dravske banovine so se izrekli odločno in jasno tudi za to, da se ustvari enotna močna jugoslovenska nacionalna sindikalna delavska organizacija za celo Jugoslavijo in je izvršilni odbor NSZ dobil polnomočje, da v tej smeri stopi nemudoma v stike z Zvezo jugoslovenskih delavskih sindikatov v Beogradu, koje predsednik tov. Stojan Stanković je bil osebno na kongresu navzoč, in z vsemi ostalimi nacionalnimi delavskimi pokreti v Jugoslaviji. To pomeni, da prehaja delavski sindikatni pokret iz nacionalno-indiferentnega internacionalizma v mogočen jugoslovanski narodni delavski pokret.

Trije velevažni momenti mariborskega kongresa narodnega delavstva!

Po prihodu zunanjih gostov z vlakom ob pol 10. se je velika dvorana Narodnega doma napolnila. Predsednik izvršilnega odbora NSZ tov. Juvan je otvoril zbor s pozdravom okr. insp. dr. Schaubachu, podžupanu mariborske občine dr. Lipoldu, zastopniku ljubljanske mestne občine tov. Rapučku, zastopniku Del. zbornice tov. Ivanu Tavčarju, voditelju slovanskih delavcev v Nemčiji Pavlu Bolhi, predsedniku Zveze jugoslov. delavskih sindikatov v Beogradu Stojana Stankovića, ministru dr. Kukovcu ter vsem ostalim zastopnikom raznih korporacij in društev. Vsi ti so pozdravili kongres z nagovori in mu želeli najlepši uspeh.

Na predlog predsednika je bila poslana udanostna brzojavka kralju ter pozdravne brzojavke min. predsedniku Živkoviću in ministru socialne politike dr. Preki.

Zborovalci so tudi izkazali čast najnovejšim žrtvam fašistične justice v Trstu in počastili njihov spomin s to z enominutnim molkom.

Najvažnejša točka kongresa je bilo poročilo tov. dr. Jože Bohinjca o borbi narodnega delavstva za jugoslovansko državo.

V smislu njegovih izvajanj je kongres sprejel resolucijo, v kateri ugotavlja, da je bil bivši parlamentarni režim nesposoben, konsolidirati državo, pozdravlja kraljevo akcijo za ozdravitev državnega življenja, ki naj vodi do nove sposobne demokracije in parlamentarizma, ter izjavlja pripravljenost za sodelovanje.

Ob 2. pop. se je vršilo delegatsko zborovanje, na katerem je bilo 19 podružnic NSZ zastopanih po 49 delegatih v smislu pravil. Strokovni tajnik tov. Vlad. Kravos je podal izčrpno tajniško poročilo, tov. Stopar pa blagajniško. Na predlog tov. Tušaka imenom nadzorstva je bil blagajniku in celemu odboru soglasno podeljen absolutorij.

V izvrševalni odbor so bili izvoljeni: kot predsednik Rudolf Juvan, kot I. podpredsednik dr. Joža Bohinjec, kot drugi Vladislav Saje, predsednik mariborske podružnice NSZ, za tajnika Vlad. Kravos, za blagajnika Dav. Stopar, kot odborniki Ivan Tavčar, Fr. Rupnik, Ant. Varšek, Albin Tomc, Slavko Kušar, Fr. Kralj in Luka Bizjak. Izvoljen je bil tudi upravni odbor, v katerem je iz Maribora tov. Germ, ter nadzorstvo.

Tov. dr. Bohinjec je stavil in utemeljil resolucijo, s katero se narodno delavstvo izjavlja za nujno potrebo enotne nacionalne delavske sindikalne organizacije za celo Jugoslavijo v svrhu uspešne obrambe in izboljšanja gnotnega in kulturnega položaja delavstva. Izvršilni odbor je dobil naročilo, da predvsem poglobi in razširi organizacijsko moč narodno zavednega delavstva v dravski banovini, obenem pa stori vse za razširitev nacionalnega delavskega pokreta po celi državi in da v to svrhu ustvari vse predpogoje.

Resolucija, katero je s stvarnimi izjavami podprl tudi tov. Stanković iz Beograda, je bila soglasno z navdušenjem sprejeta. Predsednik je ugotovil, da je to velik zgodovinski dogodek:

početek močne edinstvene narodne sindikalne delavske organizacije v Jugoslaviji.

Pri slučajnostih so bili stavljeni še nekateri predlogi, zlasti glede članstva članov Sokola kraljevine Jugoslavije pri internacionalnih strokovnih organizacijah, glede postopanja nemških industrij v Mariboru proti slovenskemu delavstvu itd. Sprejet je bil predlog, da se naj vrši prihodnji kongres NSZ v enem izmed rudarskih revirjev in da naj odbor čimprej določi kraj.

Z zahvalo vsem tovarišem, zlasti mariborski podružnici, ter s pozivom na pojačeno in solidarno delo je bilo zborovanje zaključeno.

Zvečer je mariborska podružnica NSZ priredila družabno zabavo.

Odlikovanja z novim redom Jugoslovanske krone

povodom rojstnega dne prestolonaslednika Petra in slavnosti izročitve novih polkovnih zastav so prejeli med drugimi:

red I. razreda vsi člani vlade, bivši ministri dr. Alaupović, Krulj, dr. Mažuranič, Perić ter vsi bani;

red II. razreda bivši minister dr. Kramer in opolnomočeni minister v p. Ivan Hrihar;

red III. razreda bivši ministri Vesenjak, dr. Gosar, dr. Kulovec, dr. Župančič, Pucelj in Sušnik, dalje prvi podstarosta SKJ Gangl in publicist dr. Gregorin Gustav;

red IV. razreda novinarji Adolf Ribnikar, Ivan Ahčin, Filip Perić, Rasto Putošlemšek, Stanko Virant, Saša Železnikar, vsi iz Ljubljane, Vekoslav Spindler in Franjo Žebot iz Maribora; banski svetnik Rud. Golouh (Maribor), župan dr. Milan Gorišek (Sv. Lenart), župan Luka Držečnik (Janževci vrh), književnik Oton Župančič, župan dr. Juvan Al. (Maribor), starešina sokolske župe Maribor dr. Maks Kovačič, bivši poslanec Jos. Klekl (Črenšovci), Ivan Lipold (Mozirje), podžupan dr. Fr. Lipold (Maribor), pisatelj dr. Anton Novačan (Celje), dr. Ljud. Pivko (Maribor), ljubljanski župan dr. Puc, bivši poslanec Jos. Petek (Maribor), dr. Matej Senčar, dr. Iv. Fermevc in dr. Fr. Šalamun (vsi Ptuj);

red V. razreda: župani Jos. Benko (M. Sobota), dr. L. Boecio (G. Radgona), Miha Brenčič (Ptuj), dr. L.

Bratkovič (Slov. Gradec), Ivan Vršič (Sv. Marko), Jos. Vester (Vitanje), dr. Alois Goričan (Celje), Matija Goričan (Mozirje), dr. F. Majer (Šoštanj), dr. F. Roš (Laško), Srečko Robič (Limbuš), Jakob Zemljič (Radenci), Jos. Omladič (Braslovče), dr. B. Schaubach (Slov. Bistrica), dalje dr. V. Kac, Miloš Oset, Ferdo Pinter, inž. Oskar Dračar, hotelir Fr. Zemljič, F. Hohnjec, rav. Rupert Pivec, vsi iz Maribora; župnik Čížek (Sl. Gradec), notar A. Koder (M. Sobota), Ludv. Kuharič (Ormož), Fr. Kočevar (Središče), Fr. Lenart (Ptuj), Al. Mihelčič (Breg), Peter Mravljak (Vuhred), dr. Jože Pučnik (Slov. Bistrica), Hinko Pogačnik (Ruše), Lovro Petovar (Ivanjokovi), dr. Ivan Stojan (Ljutomer), dekan Al. Sagaj (Hoče), Miha Skale (Šmarje), Ivan Janžekovič ml. (Košake), dr. E. Kalan (Celje) in še več drugih iz cele dravske in ostalih banovin.

Velika patrijotična manifestacija v St. Ilju

Včeraj je minulo 20 let, kar je bila blagoslovljena in otvorjena trdnjava šentiljskih Slovencev, Slovenski dom, zgrajen iz prispevkov narodnjakov brez ozira na njih mišljenje. Takratna slavnost se je vršila sicer v dobi, ko je imel Šentilj že slovenskega župana, vendar pa je nemška moč, reprezentirana v državnih oblastih, nemških priseljencih in nemških burških iz Gradca, se držala k tlom šentiljskega slovenstva. V senci bajonetov avstrijskih žandarjev so si smeli burški dovoljevati sramotenje, opljuvanje in pretepanje Slovencev, ki so prihajali na slavnost, in po stranskih poteh so morali domačini in gostje hoditi k Slovenskemu domu, zakaj glavna pot je vodila mimo nemške trdnjave »Südmarkhofa«, raz katero je ošabno vihrala frankfurterica in krog katere se je zbrala nemška armada.

Šentiljski Slovenci so takoj po prevratu sklenili, da bodo spomin na ta dan obhajali vsako 10. leto. In tako se je včeraj zopet zbrala ogromna množica naroda, domačinov in gostov iz Maribora ter bližnjih in daljnih sosednih krajev, na proslavo dvajsetletnice Slovenskega doma šentiljskega.

Ko so prispeli popoldne ob 2. gostje z vlakom iz Maribora, jih je pričakovala množica domačinov pri kolodvoru. Vse je pozdravil imenom Šentilja akademik Hauc, nakar se je z godbo in gasilci na čelu razvil mogočen sprevod več tisoč ljudi proti vasi. Na slavnostnem prostoru — pri nekdanjem Südmarkhofu, danes občinski hiši — je pozdravil ves narod starina šentiljskih Slovencev, posestnik g. Fr. Thaler, ki je pozdravljal pred 20 leti Slovence kot takratni župan. Pozdravil je zlasti zastopnika državne oblasti, sreskega načelnika dr. Ipavca, kanonika Čížeka iz Jarenine, ki je pred 20 leti dom blagoslovil, min. dr. Kukovca, prof. Kenda kot zastopnika Narodne Odbrane, dr. Irgoliča kot zastopnika Sokolske župe, novinarja Spindlerja kot zastopnika mariborske moške podružnice CMD in Zveze kulturnih društev, Kovačiča kot zastopnika kluba »Meja«, pevske zbere »Maribora«, »Jadrana« in vse ostalo občinstvo. Koncem svojega nagovora je pozval mnogobrojni narod, da je zaklical živijo največjega Jugoslovana, kralju Aleksandru. V vznešenih besedah je domači župnik Evald Vračko naslikal ogromno razliko med slavnostjo pred 20 leti in danes. Takrat sužnji, danes svobodni, takrat zaničevani, danes spoštovani. Predlagal je udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, ki so jo vsi navzoči z navdušenjem sprejeli in v kateri prisegajo neomajno zvestobo Jugoslaviji, kralju in celi kraljevski hiši. Povdaril je dalje, da šentiljčani niso Jugoslovani na odpoved, od danes na jutri, ampak so in ostanejo, kakor nekdanj, na vekomaj. Proklet je italijanski barbarizem, ki hujske nego barbarizem srednjeveške inkvizicije uničuje naš narod doli v tužni Julijski Krajini. Ves mogočni zbor je zaklical slavo mučenikom.

Slavnostni govor je imel bivši poslanec Žebot, ki je podal sliko težkih borb, katere so bile potrebne na šentiljskih tleh pred desetletji. Nemci so pred 20 leti prekovali, da Slovencev v Šentilju čez 10 let več ne bo. In danes? Kljub težkim milijonom Südmarke, Schulvereina in drugih organizacij smo Slovenci še tu, smo v svoji svobodni državi Šentilj sta

KINO

Grajski:

Do nedelje, 14. septembra:
100% zvočna opereta v nem. jeziku.
Valček ljubezni
Lillian Harwey, Wili Fritsch
Ponedeljek, 15. septembra:
DAMA Z ULICE Lupe Velez

Union:

Do petka 12. septembra:
Obešenjakova Tončka
Ljubljanka Ita Rina poje
Soboto, 13. septembra
NESMRTNI POTEPUH

Predstave v obeh kinih ob delavskih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 22. uri.
Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

obranila naš slovenski kmet in delavec, ki sta vztrajala neomajno v zvestobi svojemu maternemu jeziku. Slovenski Šentilj pa je obranil naši državi tudi naš Maribor. Govorili so še min. dr. Kukovec, prof. Kenda imenom Narodne Odbrane, Spindler imenom CMD in ZKD, in goriški rojak Zorut v verzih. Vmes pa so pevcu Maribora, Glasbene Matice in Jadrana pod vodstvom g. Gašpariča in pevski zbor iz Svečine pod vodstvom svojega nadučitelja peli lepe narodne in umetne pesmi. Vedno in vedno zopet pa so se ponavljale navdušene ovacije Jugosloviji, kralju in kraljevskemu domu. Bila je mogočna patrijotična slavnost ob naši meji.

Mariborski okrajni cestni odbor ima važno sejo jutri 10. tm. Med drugim se bosta določila dan in program otvoritve novega dupleškega mostu čez Dravo.

Trasiranje ceste Ruše—Sv. Arh je banska uprava poverila g. inž. Ferlugu od stavbene tvrdke Živic.

Oprostilna sodba v komunističnem procesu.

Razprava proti Jos. Zupancu, Andr. Čanžeku, Ivanu Pšeničniku, Antonu Lekšu, Henriku Weingerlu, Filipu Reberniku in Nikoli Novakovića, ki so bili obtoženi članstva v komunistični stranki in komunistične propagande, je trajala 5. in 6. tm. polna dva dneva. Dne 6. tm. ob 9. zvečer je senat petorice razglasil sodbo, s katero so bili vsi obtoženci oproščeni krivde in kazni.

Danes torej

plesni kabaretni večer v Veliki kavarni

Iz državne živinozdravniške službe. Veterinarski svetnik g. Fr. Baš je premeščen iz Prevalj v Kraljevo, vet. svetnik dr. Jedlička iz Ptujja v Ljubljano, vet. svetnik dr. Fr. Veble iz Maribora v Litijo, vet. višji pristav Joža Samec od sreskega načelstva v M. Soboti na veterinarsko mejno postajo tamkaj.

Prošnja.

Izgubil sem zvezek z zgodovinskimi, zemljepisnimi in narodopisnimi beležkami o Prekmurju. Vsebinska je nakazana po posameznih točkah, tako da za nikogar ni uporabna. Za mene pa predstavlja bogato gradivo, vsled česar vlnudno prošim, da ga izroči najditelj proti nagrad ali v študijski knjižnici, ali pa na državnem moškem učiteljskišču v Mariboru. — Franjo Baš.

Pralnica ovratnikov Rakuša, 2411 Slovenska ulica 15, se priporoča.
Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Slov. škovem trgu šte. 6.

V A razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B razredu Din 12.30 in v C razredu Din 14.30. Priglašajte se! XXV.

Vidovlilost
Velika kavarna
SVENGALI
sreda - četrtek - petek
Theopatrija Suggestija

V tinjskih gradiščih

Zanimiva in znamenita so tinjska gradišča, bodisi da si ogleduješ in občuduješ na njih to, kar je od nekdanjih obrambnih nasipov in ponosnih stolpov, primitivnih človeških bivališč in božjih svetlišč v njih do danes prestalo hude in lepe čase skozi več kot dva tisoč let, bodisi da si iz dragocene knjige, ki je za marsikoga tu zaprta, zaprašena in z nemarsikoga ruševinami ogrnjena, čitaš in prodornimi ruševinami ogrnjena, čitaš in gledaš stran za stran, list za listom, ki bistremu očesu pravega večaka v živih barvah in v toplo pisanih besedah odkrivajo dobo za dobo razvoju človeštva, posebno pa Pohorčev, od pamtiveka pa sem noter do naših lepih dni. Tinje, imenovane tudi Veliki Tinj, kar pomeni ograjeni in utrjeni kraj, so nastale same iz takega gradišča in sedanja, še vedno z obzidjem obdana župna cerkev sv. Petra in Pavla tvori tudi pravi staroslovanski »tyn«, okoli katerega so se do naših dni iz starih časov več ali manj razločno vidne in razumljive sledi štirih takih gradišč ohranile v senci tistinstveno molčečega gozda, tako da jih tujec le prav težko izsleda. Tudi Tinje same, v višini 667 m na južnem, solnčnem pobočju vzhodnega Pohorja pod gostim sadnim drevjem ob žuborečem potočku med dvema znižujočima se gorskima rebrima skrite, je tujec do sedaj le težko našel. Odkar pa je podružnica SPD v Slov. Bistrici, ki namerava pod Vel. vrhom (1347) postaviti novo planinsko postojanko, skrbno zaznamovala pot iz tega mičnega pohorskega mesteca skozi Tinje do stare cerkve sv. Treh Kraljev, so tudi Tinje in njihova gradišča postala lažje dostopna, tako da jih po navodilih kakega domačina vsakdo lahko najde.

Svoja imena imajo po domačih imenih onih kmetijskih hiš, na kojih ozemlju se sedaj nahajajo.

Najvišje izmed njih, neposredno nad Tinjami, leži v gozdu g. Andr. Pliberška, **Rabičovo** gradišče; po svoji legi je bilo najbolj varno in strateško gotovo najmanjšega pomena in, vsled tega le slabo izgrajeno; zato so tudi ostanki te nekdanje utrdb le malenkostni: posamezni deli nasipa in sledi za njim ležečega jarka po svoji legi in po svojih dimenzijah pričajo, da je ta »tyn« služil samo kot pribežališče in zavetišče v časih nevarnosti, ne pa kot stalno bivališče.

Ostala tri gradišča obdajajo naše Tinje v polkrogu; prvo leži četrte ure hoda južovzhodno pod njimi, tik pod Turiško vasjo, na poraslem, podolgovatem hrbtu, pod katerim vodi široka cesta nad Visovljami na Tinje; to je **Kotnikovo** gradišče; izmed vseh najnižje in zato na najbolj izpostavljenem mestu ležeče; po ostankih svojih visokih, mogočnih nasipov in širokih, globokih jarkov, ki so speljani v nepravilnem četverokotu; po še vidnih sledeh glavnih in stranskih vrat soditi, je moral ta »tyn« biti močno utrjen grad, podoben »Pošteli«, samo manjši. Na severovzhodnem kotu, kjer je dostop najlažji, je nasip najmočnejši; tu se je moral dvigati stolp, pod katerim je stala v notranjosti nasipa primitivna hiša z enim samim prostorom, z ognjiščem sredi njega in z odprto vežo; najdene črepinje črnih, hruškastih in rdečih, vazam podobnih posod in vrčev; gladko črtano ostropje iz ilovice in kepe napolnjene gline z vidnimi odtisi tankih palčic; ostanki kosti, orodja in posodja; vodnjak sredi cele utrdbi, ki ga je do mračin izmeril do 40 m globoko; to vse kaže, da se je nahajala tu kakor na »Pošteli« utrjena naselbina, ki se je samostojno in ponosno, vsakemu sovražnemu navalu kljubujoč sto in stoletja ozirala doli na široko Ptuijsko polje in na pisano posejše pohorske Dravinje še prej, predno so Rimljani pozidali Ptuj in Celje in lomili na Pohorju granit za svoje stavbe in za svoja svetišča.

Ko si v zadregi, kako si naj predstavljaš konec mogočnega gradu, ti priskoči domišljija domačega ljudstva na pomoč. Vzhodno od Tinj in Turiške vasi, na ozemlju Juršne vasi, na ostroizoblikovanem, naprej štrlečem pomolu, pod katerim bobni v vrtoglavi prepadu srdita Bistrica, leži tretje gradišče, »**Ančnikovo**«. Tu je nekdanji gospodaril grof Jurič, ki je živel v večnem boju z gospodarjem na »Kotnikovem« gradišču. Vojskovala sta se tako dolgo, dokler si nista

drug drugemu razdejala utrjenega gradu. Kdor si hoče vsaj eno izmed tinjskih gradišč ogledati, naj si ogleda »Ančnikovo«, kajti tu je od nekdanjih jarkov in nasipov, od zanimivih, vkrivljenih vhodov, od mlajšega zidovja in od razločno še danes vidnih, pozidanih teras v notranjosti cele trdnjave še največ ohranjenega. Ali pa se gre po zaznamovani poti iz Tinj naprej proti vasi **Rep** v smeri proti sv. Trem Kraljem; predno dospede do vasi, četrte ure od Tinj, leži na koncu nižkega hrbta, obdanega od dveh višjih grebenov, nekoliko na levo pod cesto četrto, »**Repnikovo**« gradišče. To je skoraj popolnoma okroglo, z dvojnimi nasipom in na težje dostopnem, severnem delu z dvema jarkoma obdan; samo 33 m dolgo in kakih 20 m široko. Holmček z »Repnikovim« gradiščem je prava idila zase. Zelena planica, obdana od okroglega nasipa, je popolnoma ravna; samo sredi nje je zemlja malo dvignjena, podobna žrtveniku; ob holmcu žubori potoček, ki v majhnem mlinčku melje p. d. velikemu Repniku žito. Redki hrasti in smreke te vabijo, ko si dospel v notranjost po vijugastem vходу, k počitku; sedeš na oni »žrtvenik«, premišluješ in začneš ugibati, je-li niso morebiti imeli tudi oni prav, ki so domnevali, da so na takih solnčnih in zračnih holmcih naši paganski predniki žgali žrtve in daritve Sventovitu, bogu svetlega solnca.

Dr. Fr. Mišić.

Nenavadna nevesta

Mlada in bogata Američanka Mary Sullivan je že dolgo let iskala po svetu ženina. To seveda še ni nič nenavadnega, ampak čisto naravno. Toda Mary Sullivan se je kapricirala, da se poroči le s kakim na smrt obsojenim človekom. Čim je zvedela, da čaka kje kak samec v ječi na svojo usmrtnico, je takoj prosila kazniškiškega ravnatelja, naj ji dovoli razgovor z obsojencem. Ponudila je potem kandidatu smrti svoje srce in roko in ga obenem prosila, da bi mu smela do njegove usmrtnice streči. Toda dolga leta je bilo vse njeno stremljenje zaman. Sedaj pa se je končno njena želja le izpolnila. V Portlandu v državi Oregon se je namreč poročila pred kratkim z na smrt obsojenim roparskim morilcem Gormanom. Seveda je njen nenavadni zakon trajal le nekaj dni. Država sama jo je napravila vdovo.

Mussolini na črni listi

Splošno zanimanje in nemalo zabavo ustvarja italijanski javnosti odkritje nekega dela, katero je spisal sedanji italijanski diktator Mussolini v svojih mladostnih letih. Gre za roman »Kardinalova metresa«, ki je na stalni listi prepovedanih knjig in katero razpošiljajo fašistični voditelji italijanskim knjigarnarjem po trikrat na teden. Mussolini je spisal dotično knjigo pred mnogimi leti. Kljub prepovedi pa seveda še vedno krožijo posamezni izvodi te knjige med narodom ter gredo iz rok v roke, seveda le skrivaj.

Raketa za bombardiranje Berlina iz Pariza

Angleški listi prinašajo konkretne vesti o novi francoski iznajdbi na polju vojne tehnike: o dalekonosnih raketenih topih. Dozdaj so bili največji uspeh vojne industrije dalekonosni nemški topi, iz katerih so v vojni streljali v Pariz iz razdalje 130 km. Nova francoska iznajdba pa daleč prekaša ta nemški uspeh, zakaj z raketnimi izstrelki bo možno obstreljevati gotov objekt na 300 do 500 km daljave. Princip raketnega topa je v tem, da ima strela v sebi obenem pogonsko silo. Poskusi z novo iznajdbo so popolnoma uspešni. Iznajdba bodo še izpopolnili, tako da bo mogoče, iz Pariza bombardirati naravnost Berlin.

Seveda!

— Veš, možiček, da bo jutri 25 let, kar sva se vzela. Zaklala bom gos.
— Kaj si znorela? Kaj pa more gos za to, da sem te vzela?

Sport

Plavalne tekme za prvenstvo Maribora

V nedeljo so se na Mariborskem otoku prvič vršile plavalne tekme za prvenstvo Maribora. Prireditve lahko uvrstimo med najuspešnejše v zadnjih letih. Sodelovali so naši najboljši plavalci in plavalke Dravske banovine. Organizacija prireditve je bila jako dobra, program se je razvijal brezhibno. Sodniški zbor je bil sestavljen iz gg.: vrhovni sodnik dr. inž. Krameršič (Ljubljana), starter g. Sancin Savo (Ljubljana), zapisnikar Petrovič Aleksander, sodniki: g. dr. Planinšek, Voglar in Bleiweis (Ljubljana).

V posameznih točkah so bili doseženi naslednji rezultati:

Dame 50 m prosto: 1. Leskovar (M) 44.6; 2. Pič (M); 3. Vadnou (M).

Dame 50 m hrbtno: 1. Kukovec (Prim) 53.2; 2. Pohar (M) 53.2; 3. Vadnou (M) 56.2.

Dame 100 m prsno: 1. Karner (Rapid) 1:50.8; 2. Pohar (M) 2 m za prvo; 3. Vadnou (M) 1:57.

Dame štafeta 3x50 m: 1. ISSK Maribor (Leskovar, Pohar, Vadnou) 2:29.2; 2. Primorje (Karner kot gost, Kukovec, Pristan) 2:37.

Juniorji 50 m prosto: 1. Jandl (Prim) 33.3; 2. Stopar (M) 38.2; 3. Gala (M) 38.3.

Juniorji 50 m hrbtno: 1. Kožuh (M) 46.3; 2. Jandl (Prim) 49.6; 3. Jurič (Rapid) 52.

Juniorji 100 m prosto: 1. Jandl (Prim) 1:24.4; 2. Gala (M) 1:38.4.

Juniorji 100 m prsno: 1. Kožuh Boris (M) 1:33.3; 2. Kožuh Marjan (M) 1:39.7; 3. Kukovec (Prim) 1:40.3.

Juniorji 3x50 m mešana štafeta: 1. Primorje (Kukovec, Vilfan, Jandl) 1:55.6; 2. ISSK Maribor (Kožuh I., Kožuh II., Stopar) 2:06.2.

Seniorji 100 m prosto: 1. Vilfan (Prim) 1:08.8; 2. Bertonec Stanko (M) 1:20; 3. Wesiag (Rapid) 1:25.5.

Seniorji 100 m prsno: 1. Tominšek (M) 1:31.8; 2. Wesiag (Rapid) 1:38.9; 3. Kukovec (Prim) 1:40.9.

Seniorji 100 m hrbtno: 1. Vilfan Draško (Prim) 1:19.4; 2. Bertonec (M) 1:29.6.

Seniorji 200 m hrbtno: 1. Humeck (M) 3:40.5; 2. Wesiag (Rapid) 3:41.6.

Seniorji 3x100 m mešana štafeta: 1. Primorje (Kukovec, Vilfan, Jandl) 4:31.3; 2. ISSK Maribor (Tominšek, Bertonec, Leskovar) 4:58.

Skoki s 3 m deske: 1. Zicherl (Ilirija) 59.16; 2. Leskovar (M) 44.24; 3. Bertonec (M) 42.62; 4. Skrbinšek (Ilirija) 38; 5. Gala (M) 21.24; 6. Huber (Rapid) 19.04 točke.

Skoki s stolpa 5 in 10 m: 1. Štrajner (M) 52.28; 2. Bertonec (M) 48.42; 3. Czarar (SK Železničar) 38.22 točk.

ASK Primorje:ISSK Maribor rezerva 4:0 (3:0).

V Ljubljani se je v nedeljo vršila finalna tekma za pokal LNP med ASK Primorjem in ISSK Mariborom, ki je končala z zmago Primorja v razmerju 4:0.

ISSK Maribor, ki je nastopil v postavi: Koren II, Koren I, Tomac, Petan, Jež, Gomol, Starč, Beker, Laznička II, Senica in Laznička I ni nudi mnogo odpora Primorju in je bil poraz upravičen. Sodil je objektivno g. Glojnarč iz Zagreba.

Tekmovanje za državno prvenstvo.

V nedeljo se je pričel drugi del državnega nogometnega prvenstva, ki je končal s sledečimi rezultati:

Jugoslavija:BSK 2:1 (0:0); Concordia:Slavija (Osijek) 4:1 (2:1); Hajduk:Slavija (Sarajevo) 3:1 (0:0).

Ostale nogometne tekme:

Ljubljana: Villacher SV:Ilirija 2:1 (0:0). **Varaždin:** Svoboda (Ljubljana):SK Varaždin 2:2 (1:0).

Dunaj: Admira:Sportklub 9:1 (7:1); Rapid:FAC 2:0 (0:0); Slovan:Austria 2:0 (0:0).

Praga: Slavija:Teplitzer FC 4:1 (2:0).

Budimpešta: Bocskay:Ferencvaros 3:1 (2:1); Hungaria:Kispest 3:1 (3:1); Ujpest:Vasas 4:1 (2:1).

Kodani: Danska:Nemčija 6:3 (3:2).

Skopje: Hašk (Zagreb): Skopski S. K. 5:2 (4:2); Hašk:Jug 4:0 (2:0).

Svetovne ženske igre v Pragi.

Dosedanji rezultati III. ženske olimpijade:

Hazena: Jugoslavija:Poljska 9:2 (4:0); Češkoslovaška:Jugoslavija 8:5 (5:2); Češkoslovaška:Poljska 17:0 (10:0).

V lahkoatletskih tekmah je od jugoslovske ekipe edina Tratnikova (Ljubljana) dosegla uspeh. V močni konkurenci ji je uspelo, da se plasira za finale v skoku v višino.

Tek 60 m finale: 1. Walasiewicz (Poljska) 7.7; 2. Gelius (Nemčija) 7.8; 3. Hitomi (Japonska) 7.8.

Skok v višino finale: 1. Braummüller (Nemčija) 1.52; 2. Gissolf (Hol.) 1.57; 3. Notte (Nem.) 1.52; 4. Oken (Angl.) 1.50.

Disk finale: 1. Konopacka (Pol.) 36.80 m; Fleischer (Nem.) 35.82; 3. Vivenza (Ital.) 35.23.

Plavači!

Za vse člane in članice vodnosportnega odseka ISSK Maribora se vrši jutri, v sredo popoldne od 14. ure naprej obvezen trening. Vabljeni so tudi vsi še ne včlanjeni interesenti za plavalni sport.

Sokolstvo

Sokolstvo na skrajni državni meji. V nedeljo, dne 14. tm. pohiti Sokolstvo Maribora in njegov okoličane na skrajno državno mejo, v Sentilj v Slov. gor., da podpre tamkajšnjo svojo edinico, ki priredi tega dne svoj prvi javni nastop. Kakor se da posneti iz priprav, bo nastop imponanten, kakor je to ob meji tudi potrebno. Gotovo se bo Sokolstvu pridružilo tudi naklonjeno mu občinstvo.

Sokolska slavnost v Gornji Radgoni, ki se je vršila v nedeljo, je privabila lepo število izletnikov iz vse bližine. Iz Maribora je pohitelo tudi agilno pevsko društvo »Jadrani« pod vodstvom g. Laha, navdušeno pozdravljeno od domačinov, ki so se naslajali ob lepo donečih glasovih pevcev. Le žal, da je sicer izborna organizirano prireditev pokvarilo silno slabo vreme.

Sokolski nastop v Kotoribi. V nedeljo je priredilo Sokolsko društvo v Kotoribi (Medjimurje) javni nastop, pri katerem so sodelovali tudi Sokoli in Sokolice iz Ormoža, Čakovca, Maribora, Varaždina, Središča itd. Nastopili so tudi vojaki 36. pešpolka iz Varaždina z vajami s sulicami, dalje seljački Sokoli, moški in ženski naraščaj, članice iz Čakovca in Maribora. Pred nastopom so se Sokoli zbrali in brat Dojčinovič, tajnik mariborske sokolske župe, je imel lep nagovor. Nastop je krog 6. zvečer začel moliti dež. V splošnem pa je ta prvi sokolski nastop v Kotoribi zapustil najlepši utis na vse prebivalstvo.

Lužiški Srbi in Bolgari ter slovanska sokolska zveza

Slovanska sokolska zveza dobi v kratkem novega člana: Zvezo lužiško-srbskega sokolstva. Zadnjega občnega zbora SSS se je udeležil kot gost tudi starosta lužiško-srbske sokolske zveze, Jakob Šajba, in si dobil vse potrebne informacije glede prijave za vstop itd. Del časa se že tudi dela na tem, da bi vstopila v slovansko sokolsko zvezo bolgarska telovadna enota Junakov. Vendar doslej ni bil dosežen sporazum iz formalnega razloga, ker Junaki nočejo dati sokolskega imena svoji organizaciji, brez tega pa ne morejo biti sprejeti v slovansko sokolsko zvezo.

Organizacija telesne vzgoje v Franciji.

Francoski minister vojske je sprejel predlog podtajnika za telesno vzgojo, da in kako se naj pomnoži število vaditeljev in instruktorjev telesne vzgoje. Za svrhe telesne vzgoje se bo dalo posameznim departmanom na razpolago 80 podčastnikov. Vsako leto bo 500 novincev, ki jih bo izbralo podtajništvo za telesno vzgojo, po polletni vojni službi dodeljenih na podlagi predloga poveljnika posameznim centrom za telesno vzgojo na šesttedenski pouk, tako da bodo po končani vojni službi postali vaditelji in instruktorji v telovadnih in sportnih društvih.

K. M. Capek - Chod:

Jindri

Roman — Iz češčine prevel dr. Fran Bradač. 56

Res, občinstvo v celih dvorani je stalo, kakor bi okamenelo — le Opalka ne.

Če je treba vstati, pa vstati, to se razume; kdo pa bi si upal igrati tukaj junaka, zlasti ker so bili znani primeri, kako je končalo tako junaštvo.

Opalka sicer ni skočila s svojih sedežev na enkrat in urno, ampak le posamič, kakor je pač kdo vztrajal; bilo je videti, da vstaja zelo nerada.

Obsedeli so samo trije: dr. Černý, mladi Pavák in gospodična Menotova.

Mogoče in gotovo bi bil Jindra vstal; saj je bil vendar častnik, čeprav danes v civilu, in je vedel, kaj bi ga čakalo; toda vstal ni zato, ker je sedel dr. Černý in ker je videl že vnaprej namrtnjen obraz Černega, ki bi ga le-ta napravil takoj ali pozneje, in filozofka se je ravnala po svojem Jindri, svojem od poslednje minute.

»Werden Sie gleich aufstehen, Sie Meerkatze, Sie!« je rjovel oredovani jeznoritež na dr. Černega.

Toda dr. Černý je z največjim mirom pogledal kvišku in rekel z najbolj dvorljivim konverzacijskim tonom:

»Prosim kar najviljudneje: če se me zmerja, da bi se me zmerjalo v jeziku, ki ga razumem. In če sem jaz mirkuca, ste vi, gospod, živ vodomet, vsega ste me popljujevali,« in obrisal si je z robcem plešo.

»Gospod!« je začel častnik naglo češko, »zadnji-krat vas pozivljam, da vstanete!«

»Ampak jaz tako-le prav dobro sedim!« se je smejal dr. Černý; bil je odsoten od vsega dobrega in zlega in ni znal oceniti situacije, v kateri se je nahajal.

»Saj vi menda niti ne veste, da je takozvana narodna himna prav za prav veleizdajniška pesem!« je razlagal dr. Černý sopečemu častniku čez svojo lastno glavo navzgor. »Ako se poje v nji: Modro naj nam gospodari s svete vere pomočjo!« — potem se čisto naravnost trdi, da doslej še vedno ne gospodari modro, in to je že precej let, kar se to poje!

»Po svoji uradni oblasti vas aretiram, gospod; dana vam bo prilika, da razložite svoje nazore obširneje.«

»Komur je bog dal oblast, temu je dal tudi razum; izjeme utrjujejo pravilo; delajte, kakor razumete!« je odgovoril dr. Černý z najbolj razposajenim tonom človeka, ki se je neizmerno zabaval, dočim bi se bil častnik skoro razletel od jeze. Izkazalo se je pozneje, da je bil to visok funkcionar vojaškega sodišča.

Drugi častnik ni počenjal tako besno in, kakor se je zdelo, je gledal na zadevo morda celo s humoristične strani.

Z nekam negotovim korakom, bil je očitno pijan, je smehljaje pristopil h gospodični Menotovi, salutiral in s poklonom, ki ga delajo častniki le polkovnim damam, je vprašal, ali bi ne bila milostljiva tako ljubezna, ker se igra »najvišja cesarska pesem.«

Filozofka je stisnila zobe in pesti, pogledala Jindro z vprašanjem in častnika kakor razdražena mačka.

»In kaj, če bi ji pomagal, mačica!« je izpremenil častnik naglo ton, prijel Jiřino trdno za brado in jo tako silil, da bi vstala.

»E, vi cepec, kaj si to dovoljujete?« je kriknil Jindra mlajši in skočil s stola. »Tole mi boste odplačali!« Major, ki ga je Jindra tako ogovoril, je zakrutil kakor razdražen merjasec, si potisnil monokel na oko in se postavil tesno k Jindri.

»Čara rarara, rara carara...« je grmel orkester s činelami konec Haydnove pesmi o vladarjevi modrosti in jo znova ponavljal.

»Da, gospod major, to, kar ste vi storil, je sramota za cel stan, katerega član ste, in jaz imam zopet več vzroka, da me je sram, da pripadam temu stanu!«

»Ach, Sie sind Offizier? Das wird immer besser!« je rekel major sedaj zelo mirno, in spustil z očesa monokel, od ogorčenosti so mu usta zazijala. »Melden Sie sich!«

»Poročnik dr. Jindřich Pavák in tale dama je moja nevesta!«

»Človek, vi ste častnik in niste vstali pri cesarski pesmi!« je govoril major vedno po nemško z izrazom največje bolesti, kakršne so zmožni samo junaki, »in vas je torej sram za to, da ste častnik, Mensch, vam se bo pomoglo, o tem ste lahko uverjeni. Če boste častnik še štirinajst dni, si sam odrežem portepé!«

Pojavila se je vojaška policija; bila je takoj pri rokah; kajti tole dresuro k lojalnosti do prejasnega prestola so običavali šele takrat izvajati, kadar so jim oznanili, da je policija že v hiši.

Med zvoki »narodne himne« — godba jo je morala tolikokrat igrati, kolikor kitic je v tekstu — je odšla cela Opalka na najbližji komisariat.

Njene dame so plakale, Jindra starejši je imel buren razgovor z dr. Černim in Jiřino, viseča na Jindrovi roki, se je tresla kakor mrzlična, usta so ji drgetala in venomer je jecljaje ponavljala:

»Jindra, moj Jindra!«

In pobožala je njegovo roko pod svojo pazduho. Doslej se še nikoli nista tako vodila...

Jindra je tudi ponavljal vedno isto:

»Saj bo dobro, saj bo zopet dobro, več se mi ne more zgoditi, kot da mi vzamejo častniški čin!«

Toda dobro je vedel, da bo hujše.

Na policiji sta bila na povelje častnikov zadržana v varnostnem zaporu samo mladi Pavák in dr. Černý, ostale pa so izpustili, ko so si napisali osebne podatke.

Vpričo vseh je odprl Jindra svoje naročje in Jiřina se je vrgla vanj, vsa se je šibila in tresla in skozi njen lahki, tenki popelin je čutil na svojih prsih njene grudi, tako skočne, kakor bi ga tudi hotele objeti.

Njihov poljub je bil tak, da je nagradil vse zamujene, bil je skupna vsota vseh in srce se je pri tem poljubčku hotelo razskočiti.

Tako se je zgodila njuna zaroka vpričo cele Opalke čisto drugače, nego je Jindra mislil; nikomur ni bilo pri tem do burke, izvzemši edinega blaznega aforista dr. Černega, ki si je pri vsaki besedi obteževal svoj položaj in dokazoval preiskovalnemu komisariju, da imamo v tej prvovrstni državi tudi prvovrstne idiote in da dobivajo zlasti pri policiji ničle nadnaravno velikost. Uradnik si je vse skrbno zapisoval.

Jindra starejši ni mogel premagovati svojega obupanja. Jindra mlajši je čutil na svoji lakti otiske njegovih krčevitih prstov.

»Jindřek! Jindřek! Odpusti!« je ponavljal oče neprestano.

»Kaj naj bi odpustil, dragi oče?«

»Ker sem te uvedel v tako družbo; ne bilo bi se zgodilo, kar se je zgodilo.«

»Zagotavljam te, oče, da se nisem nikdar čutil tako popolnoma srečnega kakor prav v tej družbi in če misliš dr. Černega, je to junaški moč in bilo bi nam vsem bolje, ko bi znali kakor on.«

»Odpusti mi vsaj to — ker šva po moji krivdi tako slabo izrabila te počitnice!«

To bi se že bilo dalo odpustiti, toda Jindra je bilo predvsem do tega, kako stojita oba v tem hipu pred drugimi. Zato je neprenehoma dodaval očetu misli:

»Le dostojno, oče, predvsem le dostojno!«

Patos trenutka je premagal Jiřino; še enkrat sta se z Jindro objela in zaklicala je:

»For ewer!«

Angleško, nikakor ne brez namena.

Zgodaj zjutraj drugega dne so oddali Jindro v garnizijske zapore in, preden je minulo štirinajst dni, ki ga je določil major, ki ga je dal zapreti, je izreklo divizijsko sodišče nad njim razsodbo, po kateri izgubi zaradi prestopka proti § 156. kaz. zak. sanitetni poročnik dr. Jind. Pavák častniški čin in je obsojen v poostren zapor na 4 mesece; kazen se bo izvršila šele po demobilizaciji. Pristojni poveljnik je potrdil razsodbo in odredil, da odide dr. Jind. Pavák brez odlo- ga na fronto kot preprost vojak.

Z očetom in Jiřino se ni več sešel; oba so odpeljali še prej in brez razsodbe v koncentracijski tabor, vsakega drugam. Očeta so sumničili, da ima angleške stike. Jiřina se je primeroma še najlažje izmuznila, za kar se je lahko zahvalila okolnosti, da jo je pijani major atakiral. Najhujše jo je iztaknil dr. Černý, ki so mu obesili dolg proces na vrat.

TRETJI DEL.

I.

Kako se je Jindra mlajši sešel z Alojzom Ponklitom.

Ko je došel Jindra Pavák po jako kratkem etapiranju — trajalo je to za las natanko noč, dan in noč — k svojemu oddelku na fronti, so ga sprejeli zelo le- deno in smatrali so to za veliko krivico, storjeno praporu.

Kako je to, da pride degradiran častnik, političen obsojenec k praporu tako izredno patriotičnega mišljenja, v katerem ni bilo niti enega političnega osumljenca? Povzročil je tu strašno razburjenje.

V pisarni »Baons-Comde« se je major Štankrengl, ki se je podpisal nekaj časa sem z veliko, ne kljukico, ampak kljuko na svojem Š, tako razkačil na Paváka, da bi se bil skoro razletel.

Niti na misel mu ni prišlo, da bi Jindra naravnost ogovoril, da, niti pogledal ga ni. Zmerjal je spočetka nemško, imenoval ga je v govoru k adjutantu in naredniku izvržek in »Abschaum« s tem pristavkom, da mu je tak individuum sicer toliko kakor prazen zrak, da, še manj »als eine stinkende Luft«, ampak da so ga poslali k »praporu« pehotnega polka, tako garjevo ovco, to je bolešno. K »praporu« pehotnega polka, je nadaljeval češko, prav tako naglo, kakor nemško — ki ima nalogo, da očisti češki narod slabega slovesa veleizdajalcev, poslati veleizdajalca in sicer ravno zvečer pred polnočjo, ko naj se prapor izkaže, to je žalitev. Takale praksa je popolnoma nova in, če nočejo takih lopovov v Pragi kar naravnost obešati, naj jih pošiljajo k nemškim ali pa ogrskim polkom kakor doslej. Ko bi bilo časa za to, bi poslal takega — takega petelina staremu očetu, stotniku Perlsohnu v etapi nazaj in se mu vljudno zahvalil za tak poskus demoralizacije »tega prapora« tega pehotnega polka.

Časopisi in inserati.
pri Hinko Sax, Grajski trg. 1654

Gramofone popravila precizno le meh-
hanična delavnica JUSTIN GU-
STINČIČ, Maribor, Tattenbachova
ulica 14. Istotam velika izbira naj-
boljših gramofonov znamke »Co-
lumbia« in gramofonskih plošč. 602

Elektroinštalacije,
montaže vil, stanovanj, tovarniških po-
sloplj vsaka montažna popravila, po-
pravila motorjev najcenejše izvršuje
Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul.
16. Velika izbira svetilk, elektroblaga,
motorjev po konkurenčni cenli. XII

Fotografiram vse!
Portreti, brzoslike, industrija, sport.
Najnovejši aparati in svetlobne napra-
ve, Novo urejen fotoatelj. Fotomayer,
Gospodsk 39. 2515

Dijakinjo
sprejem na stanovanje. Naslov v
upravi lista. 2523

Gospoda
sprejem na stanovanje in hrano, Tez-
no 5. 2488

Dijaka ali dijakinjo
nižjih razredov srednje šole sprejem
na stanovanje. Na željo tudi v vso
oskrbo. Naslov v upravi lista. 2522

Dva dijaka nižjih razredov
gimnazije ali realke se po ugodni cenli
sprejmeta na vso oskrbo v bližini šole.
Klavir, kopalnica, vrt, terasa za soln-
čenje in po potrebi inštruktor na raz-
polago. Kamniška cesta 14. 2485

Perica
išče dela na dom ali tudi izven do-
ma. Kje pove uprava Večernika. 2529

Solčno sobo,
strogo separirano, oddam takoj. Tru-
barjeva ulica 5, vrata 3. 2528

Izborna kuharico
išče gospodinjsko podjetje v Mariboru
s 15. septembrom. Naslov pove upr.
Večernika. 2527

Precizne ure,*

zlatino in srebrnino nudi ce-
neno Mulavec, Maribor, Kra-
lja Petra trg. Popravila izvr-
šuje točno in s pismeno garan-
cijo. Za neodgovarjajoče vrne
denar. 2510

Spominjajte se CMD!

Stanovanje,

sobo in kuhinjo ali sobo s študijem
iščem za takoj ali s 15. septembrom.
Naslov v upravi lista. 2530

Mirna 3 članska družina
išče dvosobno stanovanje tudi na pe-
teriji. Pertot, Wildenrainerjeva 11 III.
2468

Z odobritvijo konkurznega sodnika, se pro-
daja v trgovskem lokalu

Anice Traun

Maribor, Aleksandrova cesta 19
razno v konkurzno maso spadajoče blago, kakor

čevlji, perilo, nočavice in slično.

Upravitelj konkurzne mase

Dr. Klemencič Alojz, odvetnik v Mariboru

Solske knjiige in potrebščine

kupite najboljše in najceneje v knjigarni

Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta šte. 13

Pri skupnem naročilu primeren popust!

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROŽIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.